FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT MARCO DARMON

fremsat den 15. december 1993 *

Hr. afdelingsformand,
De herrer dommere,

1. Den Høje Myndighed har ifølge EKSF-traktatens artikel 58, stk. 1, beføjelse til at indføre en kvoteordning for stålproduktion.

2. Produktionskvoteordningen for visse produkter i jern- og stålindustrien blev indført ved Kommissionens beslutning nr. 2794/80/EKSF af 31. oktober 1980 [1] og forlænget for 1986 og 1987 ved Kommissionens beslutning nr. 3485/85/EKSF af 27. november 1985 [2], samt yderligere forlænget for de seks første måneder af 1988 ved Kommissionens beslutning nr. 194/88/EKSF af 6. januar 1988 [3], hvis artikel 11, stk. 3, litra e), bestemmer således:

»Dersom en virksomhed ikke påregner at udnytte sine kvoter i det kvartal, for hvilket de er fastsat, kan Kommissionen ... tillade virksomheder af følgende kvartalskvoter at anvende en mængde svarende til højst 20% af kvoterne for indeværende kvartal.«

3. Under henvisning til denne bestemmelse ansøgte selskabet Finsider den 9. juni 1988 om tilladelse til for andet kvartal 1988 forlods at anvende produktionskvoter for tredje kvartal, dog højst 20% heraf.

4. Selv om denne ansøgning ikke blev udtrykkeligt besvaret, overskred Finsider i andet kvartal 1988 de kvoter, selskabet havde fået tildelt.

5. Ved beslutning af 21. marts 1990, truffet i medfør af EKSF-traktatens artikel 58, stk. 4, og artikel 92, og artikel 12 i førnævnte beslutning nr. 194/88 [4], fastslog Kommissionen, at Finsider i løbet af andet kvartal 1988 havde overskredet de andele af sine produk-

* Originalsprog: fransk.

1 — Beslutning om indførelse af et kvotesystem for stålproduktionen for virksomhederne i jern- og stålindustrien (EFT L 291, s. 1).

2 — Beslutning om forlængelse af overvågningsordningen og systemet for produktionskvoter for visse produkter for virksomhederne i jern- og stålindustrien (EFT L 340, s. 5). Se navnlig artikel 18, stk. 2.

3 — Beslutning om forlængelse af overvågningsordningen og systemet for produktionskvoter for visse produkter for virksomhederne i jern- og stålindustrien (EFT L 25, s. 1). Se navnlig artikel 18, stk. 2.

4 — Ved artikel 12 fik Kommissionen tillagt beføjelse til at pålægge bøder for produktionskvoteoverskridelser.

tionskvoter, som kunne leveres på det fælles marked, nemlig med 50 359 tons i produktgruppe Ia og med 64 497 tons i produktgruppe Ib. Kommissionen pålagde derfor selskabet en bøde på 2 153 550 ECU.

6. Ved dom af 5. juni 1992 frifandt Retten i Første Instans Kommissionen i den sag, som Finsider havde anlagt vedrørende denne beslutning [5].

7. Ved stævning af 28. juli 1992 har Finsider iværksat appel af Rettens dom. Selskabet har herunder nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning, subsidiært nedsættelse af bødens størrelse. Endvidere har appellanten nedlagt påstand om, at Kommissionen som bevismiddel tilpligtes at fremlægge en nærmere angivet skrivelse [6].

8. Retten afslog imidlertid under dens behandling af sagen at anordne det pågældende dokument fremlagt [7]. Da Rettens beslutning herom ikke hører til dem, som kan appelleres i henhold til artikel 49 i EKSF-statutten for Domstolen, må en påstand herom under appelsagen afvises fra realitetsbehandling.

9. Finsider har fremført fire anbringender til støtte for appellen.

10. Med sit første anbringende anfægter Finsider Kommissionens stillingtagen til selskabets ansøgning om forlods kvoteanvendelse.

11. Det andet anbringende er, at den anfægtede beslutning er uden hjemmel som følge af den dom, Domstolen har afsagt den 14. juni 1989 i sagen Hoogovens Groep m.fl. mod Kommissionen [8]. Ifølge appellanten indebar denne dom — hvorved Domstolen annullerede artikel 5 og 17 i beslutning nr. 194/88 — at kriterierne for bedømmelsen af, om der var sket en kvoteoverskridelse, blev ophævet med tilbagevirkende gyldighed.

12. Det tredje anbringende er baseret på kontradiktionsprincippet, således som dette kommer til udtryk i EKSF-traktatens artikel 36, stk. 1.

13. Det fjerde anbringende er, at Rettens dom er utilstrækkeligt begrundet med hensyn til påstanden om bødens nedsættelse.

14. Det første anbringende (jf. præmis 67-103 i Rettens dom) er opdelt i tre underanbringender: i) Kommissionen har ikke givet et udtrykkeligt og begrundet svar på ansøgningen om forlods kvoteanvendelse, ii) hvis den anfægtede beslutning må forstås sådan, at den indeholder et stiltiende afslag på ansøgningen om forlods kvoteanvendelse, foreligger der en tilsidesættelse af artikel 11,

5 — Sag T-26/90, Sml. II, s. 1789.
6 — Jf. s. 45 i den franske oversættelse af appelskriftet.
7 — Jf. den appellerede doms præmis 103.
8 — Forenede sager 218/87, 223/87, 72/88 og 92/88, Sml. s. 1711.

stk. 3, litra e), i beslutning nr. 194/88, iii) og, endelig, at princippet om beskyttelse af den berettigede forventning er tilsidesat, henset til den praksis, Kommissionen hidtil har fulgt.

15. Sagen rejser det spørgsmål, om EKSF-traktaten indeholder hjemmel til at betragte Kommissionens passivitet som en stiltiende accept af en ansøgning om forlods kvoteanvendelse.

16. Domstolen har allerede tidligere, i sin dom i sagen Boël mod Kommissionen, besvaret et lignende spørgsmål [9]. Heri fastslog Domstolen følgende:

»... Ifølge ordningen om en begrænsning af jern- og stålvirksomhedernes produktion (kan der) kun undtagelsesvis ... indrømmes en tilpasning af de individuelle kvoter, der tildeles visse virksomheder, og ... en sådan tilpasning (må) nødvendigvis forudsætte en udtrykkelig *beslutning om at tildele yderligere kvoter*. Hvor beklageligt det end måtte være, at Kommissionen ikke besvarede sagsøgernes anmodninger, kan denne passivitet dog kun opfattes som et afslag og ikke som et stiltiende samtykke fra Kommissionens side« [10].

17. I en nyere dom, som vedrørte den stålkvoteordning, der gjaldt i andet kvartal 1983, har Domstolen antaget, at en ansøgning om tildeling af årlige, supplerende produktionsreferencer, som Kommissionen ikke havde besvaret udtrykkeligt, måtte anses for stiltiende afslået ved den første beslutning om fastsættelse af produktionskvoter, som blev truffet efter ansøgningens indgivelse, og hvori ansøgningen ikke var efterkommet. Domstolen præciserede, at kun sidstnævnte beslutning indeholdt et klagepunkt imod sagsøgeren [11].

18. Heraf følger dels, at en kvoteændring skal ske ved en udtrykkelig beslutning, dels, at en beslutning, hvorved der fastslås at være sket en kvoteoverskridelse for en bestemt periode, og hvorved der pålægges den pågældende jern- og stålvirksomhed en bøde, efter omstændighederne kan anses for et stiltiende afslag på en ansøgning om kvoteforhøjelse for den pågældende periode, som den pågældende virksomhed tidligere har indgivet.

19. Det er ikke rigtigt, som hævdet af appellanten [12], at EKSF-traktatens artikel 15, der vedrører begrundelsespligten, ikke omhandler »stiltiende beslutninger«. På det punkt skal jeg alene henvise til EKSF-traktatens artikel 35, stk. 3, som udtrykkeligt nævner sådanne beslutninger og fastsætter regler herfor.

9 — Dom af 16.2.1984, sag 76/83, Sml. s. 859, som vedrørte den kvoteordning, der blev indført ved Kommissionens beslutning nr. 1831/81/EKSF af 24.6.1981 om indførelse af en overvågningsordning og et nyt system for produktionskvoter for visse produkter for virksomhederne i jern- og stålindustrien (EFT L 180, s. 1).

10 — Jf. præmis 11, min fremhævelse.

11 — Jf. dom af 10.6.1986, forenede sager 81/85 og 119/85, Usinor mod Kommissionen, Sml. s. 1777, præmis 21.

12 — jf. s. 13 i den franske oversættelse af appelskriftet.

20. Som forklaring på, at Finsider havde fået en begrundelse for afslaget, har Retten i sin dom med føje henvist dels til den anfægtede beslutnings betragtninger [13], hvori det bl.a. anførtes, at »kvoteordningen er kvartalsvis og bindende og ... ikke giver nogen automatisk ret til forlods kvoteanvendelser« dels til, at Kommissionen under et møde den 24. maj 1989 mellem parternes repræsentanter havde understreget, at det ikke længere var muligt at tillade forlods kvoteanvendelser i løbet af det sidste kvartal, hvorunder kvoteordningen fandt anvendelse. Endelig henviste Retten i dommen til den sammenhæng, hvori beslutningen blev vedtaget [14], herunder navnlig, at Kommissionen i en skrivelse af 2. august 1988 havde forklaret Finsider grundene til, at den afslog at tillade forlods kvoteanvendelser for andet kvartal 1988, og at Eurofer i et telex af 6. april 1988 havde meddelt sine medlemmer, at der ikke i andet kvartal 1988 ville blive givet tilladelse til forlods anvendelse af kvoter for tredje kvartal, da kvoteordningen ville ophøre den 30. juni 1988.

21. Det fremgår utvetydigt af disse dokumenter, at Finsider blev tilstrækkeligt informeret om grundene til afslaget på forlods kvoteanvendelser til, at det var muligt for en retsinstans at udøve retlig kontrol med beslutningens lovlighed, og til, at selskabet rådede over de fornødne oplysninger til at kunne fastslå, om der var grundlag for beslutningen, eller om denne muligvis var behæftet med en sådan fejl, at dens gyldighed kunne anfægtes [15].

22. Til appellantens argument om, at Retten har anlagt en fejlagtig fortolkning af artikel 11, stk. 3, litra e), i beslutning nr. 194/88, skal jeg gøre følgende bemærkninger.

23. Som Retten med føje har anført i dommen, forudsætter artikel 11, således som den er opbygget, at en »kvoteoverskridelse for det pågældende kvartal kan udlignes ved, at kvoten for det efterfølgende kvartal ikke udnyttes fuldt ud« [16]. Finsider kunne derfor ikke gøre krav på en forlods anvendelse af kvoter for perioden efter den 30. juni 1988, da kvoteordningen som tidligere nævnt blev bragt til ophør med virkning fra tredje kvartal 1988.

24. Finsider har alligevel under sagen for Domstolen fastholdt, at betingelserne for en forlods kvoteanvendelse er opfyldt, når denne udlignes af en faktisk nedsættelse af produktions- eller leveringsmængderne i løbet af det kvartal, som følger efter det, hvorunder der gives tilladelse til forlods kvoteanvendelse, uanset om kvoterne i mellemtiden er blevet afskaffet [17].

25. Et sådant argument lider efter min opfattelse af en logisk brist. Hvordan kan man forlods anvende kvoter, som ikke findes? Sagt mere konkret, hvordan kan man tage kvoter i betragtning for en periode, hvorunder markedet er fuldstændig frigivet, og hvor

13 — Jf. den appellerede doms præmis 71.

14 — Jf. den appellerede doms præmis 72.

15 — Jf. herom dom af 4.6.1992, sag C-181/90, Consorgan mod Kommissionen, Sml. I, s. 3557, præmis 14.

16 — Jf. den appellerede doms præmis 83.

17 — Jf. s. 17 i den franske oversættelse af appelskriftet.

produktionen ikke længere er undergivet nogen tilsyns- og sanktionsbeføjelse fra Kommissionen?

26. Finsider anfører endvidere, at den fortolkning, som Retten har anlagt af artikel 11, stk. 3, litra e), indebærer, at ordningen med forlods kvoteanvendelse blev uanvendelig for halvdelen af den periode, hvorunder beslutning nr. 194/88 havde gyldighed [18].

27. Herom skal jeg anføre, dels at en forlods kvoteanvendelse ikke er nogen automatisk ret for virksomhederne, dels at det kun er muligt at »flytte« en kvote fra et kvartal til et andet, såfremt de pågældende to perioder er omfattet af kvoteordningen. Det var derfor kun muligt at overflytte kvoter — dvs. den modsatte operation af en forlods anvendelse — fra fjerde kvartal 1987 til første kvartal 1988, fordi der fandtes kvoter for første kvartal 1988 [jf. artikel 11, stk. 3, litra b), i beslutning nr. 194/88 og artikel 18, stk. 2, i førnævnte beslutning nr. 3485/85].

28. Hvad angår anbringendets tredje del kan Finsider ikke med føje påberåbe sig, at der foreligger en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning. For det første kunne der på grund af kvoteordningens ophør ikke længere gives tilladelse til forlods kvoteanvendelser, for det andet kunne det, henset til selve ordlyden af beslutning nr. 194/88, med sikkerhed forudses, at kvoteordningen ville ophøre [19], og for det tredje har Retten endegyldigt fastslået i sin dom, at der ikke var ført bevis for, at Kommissionen tidligere fulgte en anden praksis.

29. Følgelig må samtlige tre dele af det første anbringende forkastes.

30. Appellantens andet anbringende støttes på dommen af 14. juni 1989 i sagen Hoogovens, hvorved Domstolen annullerede artikel 5 og 17 i beslutning nr. 194/88 (herefter benævnt »artikel 5« og »artikel 17«). Ved artikel 5 havde Kommissionen fået beføjelse til for hver virksomhed kvartalsvis at fastsætte de produktionskvoter og den del af disse kvoter, som kunne leveres på det fælles marked. Ifølge artikel 17 kunne virksomhederne på nærmere angivne betingelser hvert kvartal konvertere — i forholdet 1:0,85 (det såkaldte IP-forhold) [20] — en del af forskellen mellem deres produktions- og leveringskvoter i Fællesskabet til kvoter, som kunne leveres på det fælles marked, hvorved de kunne forøge deres leveringer på det fælles marked.

31. Dette anbringende (jf. den appellerede doms præmis 42-66) består af to dele.

18 — Jf. s. 9 i den franske oversættelse af replikken.

19 — Jf. beslutningens første betragtning, artikel 18, stk. 2, samt præmis 97 i Rettens dom.

20 — Dvs. forholdet mellem produktions- og leveringskvoter.

32. Den første del af appellantens anbringende er, at dommen af 14. juni 1989 indebar, at de kriterier, hvorefter beregningen og konstateringen af eventuelle kvoteoverskridelser skulle foretages, blev ophævet med tilbagevirkende gyldighed. Det var derfor ifølge sagsøgeren »helt udelukket« [21] at fastslå en kvoteoverskridelse. Da artikel 5 var annulleret, kunne den ikke overtrædes. Følgelig havde den beslutning, som Kommissionen traf, og som anfægtes under sagen, ifølge appellanten intet retsgrundlag.

33. Den eneste begrundelse for annullationen af artikel 5, som er indeholdt i dommen af 14. juni 1989, lyder således:

»Artikel 5 i beslutning nr. 194/88/EKSF er en gentagelse af artikel 5 i beslutning nr. 3485/85/EKSF. Følgelig må den annulleres af de samme grunde, som førte til, at sidstnævnte bestemmelse blev annulleret ved dommen af 14. juli 1988« [22].

34. For at kunne fastslå virkningen af dommen af 14. juni 1989 må man følgelig, som Retten med føje antog [23], henholde sig til præmisserne i dommen af 14. juli 1988 i sagen Peine-Salzgitter m.fl. mod Kommissionen [24].

35. I denne dom kendte Domstolen for ret:

»Artikel 5 i ... beslutning nr. 3485/85/EKSF ... annulleres, *for så vidt som* den ikke hjemler mulighed for at fastsætte leveringskvoter på et grundlag, som Kommissionen finder rimeligt for de virksomheder, for hvilke forholdet mellem produktionskvoten og leveringskvoten ligger væsentligt under fællesskabsgennemsnittet« [25].

36. Da den *eneste* begrundelse for annullationen af artikel 5 i beslutning nr. 194/88, som blev givet i dommen af 14. juni 1989, består i en henvisning til præmisserne i dommen af 14. juli 1988, har Retten med føje kunnet antage, dels at den seneste annullation ikke kunne være mere vidtgående end den første [26], dels at »artikel 5 ikke kan anses for annulleret (af Domstolen) i det omfang, den udgør hjemmelen for Kommissionens beføjelse til at fastsætte kvartalsvise kvoter for jern- og stålvirksomhederne, men *udelukkende i det omfang*, hvori de heri indeholdte kriterier for beregningen af kvoterne ikke gav mulighed for at fastsætte leveringskvoterne på et efter Kommissionens opfattelse rimeligt grundlag for de virksomheder, hvis IP-forhold lå væsentligt under fællesskabsgennemsnittet« [27].

21 — Jf. s. 29 i den franske oversættelse af appelskriftet.

22 — Jf. dommens præmis 26, som er citeret i præmis 53 i Rettens dom.

23 — Jf. den appellerede doms præmis 53.

24 — Forenede sager 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 og 285/86, Sml. s. 4309.

25 — Jf. domskonklusionens punkt 1, min fremhævelse. Se endvidere præmis 28.

26 — Jf. den appellerede doms præmis 55.

27 — Jf. den appellerede doms præmis 57, min fremhævelse.

37. Denne fortolkning støttes i øvrigt af, at artikel 6 i beslutning nr. 194/88 ikke blev annulleret. Den sidstnævnte artikel kan nemlig ikke løsrives fra artikel 5, idet den indeholder de nærmere betingelser for anvendelsen heraf. Artikel 5 var således stadig i kraft i det omfang, den »udgjorde Kommissionens hjemmel til fastsættelse af kvoter« [28].

38. Da det selskab, som er appellant i sagen, ikke hørte til de virksomheder, hvis IP-forhold var væsentligt lavere end fællesskabsgennemsnittet [29], kan det ikke påberåbe sig, at artikel 5 blev annulleret — i det førnævnte begrænsede omfang — og Kommissionen var derfor heller ikke forpligtet til »at fastsætte nye kriterier for kvotefastsættelse i en generel beslutning eller træffe nye individuelle beslutninger« [30] i medfør af EKSF-traktatens artikel 34.

39. De individuelle beslutninger om fastsættelse af sagsøgerens kvoter for andet kvartal 1988 var derfor gyldige og måtte »lægges til grund ved beregningen af de kvoteoverskridelser, som Kommissionen har foreholdt sagsøgeren« [31].

40. Anden del af Finsider's andet anbringende er, at selskabet er blevet stillet ringere ved anvendelsen af artikel 17, og at den kvoteoverskridelse, som foreholdes selskabet, bør udlignes under hensyntagen til den nedsættelse af selskabets leveringskvoter, som skyldtes anvendelsen af denne bestemmelse i perioden mellem den 1. januar 1987 og den 30. juni 1988 [32]. Selskabet tilføjer, at der bør drages alle de nødvendige følger af artikel 17's annullation, også for så vidt angår alle andre jern- og stålprodukter end dem, som er omfattet af den anfægtede beslutning.

41. Artikel 17 havde til følge, at de mængder, som kunne leveres på det fælles marked, blev forøget til skade for de virksomheder, som i det væsentlige afsatte deres produkter på det fælles marked [33], såsom Finsider.

42. I førnævnte dom i sagen Hoogovens antog Domstolen, at den tilpasning af IP-forholdet, som skulle foretages ifølge artikel 17 i beslutning nr. 194/88 — der blot var en gentagelse af bestemmelserne i artikel 1 i beslutning nr. 1433/87/EKSF — ikke udgjorde nogen garanti for fastsættelse af den rimelige kvotefordeling, som kræves efter EKSF-traktatens artikel 58, stk. 2. Domstolen annullerede derfor artikel 17.

28 — Jf. den appellerede doms præmis 56.
29 — Jf. den appellerede doms præmis 58.
30 — Jf. den appellerede doms præmis 59.
31 — Jf. den appellerede doms præmis 62.
32 — Jf. den appellerede doms præmis 46.
33 — Jf. herom præmis 18 i dommen i Hoogovens-sagen, som er nævnt i fodnote 8.

43. Den bøde, som blev pålagt Finsider, var baseret på en kvoteoverskridelse i løbet af andet kvartal 1988. Det er herved ubestridt, at Kommissionen for så vidt angår den i beslutningen omhandlede periode og produktgruppe »tog hensyn til de for sagsøgeren fordelagtige følger af denne annullation ved for de to produktgruppers vedkommende at nedsætte de oprindeligt beregnede kvoteoverskridelser« [34].

44. Spørgsmålet er imidlertid, om Kommissionen, hvad angår perioden mellem den 1. januar 1987 og den 30. marts 1988 og hvad angår andre produktgrupper end grupperne Ia og Ib, var forpligtet til at tage hensyn til de for sagsøgeren fordelagtige følger af, at artikel 17 var annulleret?

45. Inden jeg besvarer dette spørgsmål, skal jeg først fastslå følgende to forhold: For det første, at det er udelukket at tage kvoteberegningen op til fornyet behandling under sagen for Domstolen, således som Finsider har opfordret Domstolen til [35], da dette udelukkende er et spørgsmål vedrørende faktum. For det andet, at det ikke er juridisk korrekt, når appellanten hævder, at Retten har statueret ultra petita [36], idet den har støttet sig på en »helt ny begrundelse«, som ikke var gjort gældende af parterne.

46. Appellantens argumentation herom kan sammenfattes i følgende tre punkter:

— Virkningerne af annullationen af artikel 17 bør tages i betragtning ved beregningen af den kvoteoverskridelse, som blev konstateret i andet kvartal 1988 [37].

— En kvoteoverskridelse kunne udelukkende fastslås ud fra en samlet bedømmelse af kvoterne i løbet af hele kriseperioden [38].

— Det er med urette i den appellerede dom antaget, at de produkter, som kvoteoverskridelsen vedrørte, var forskellige fra dem, som omfattedes af annullationen af artikel 17 [39].

47. Det sidste punkt forudsætter, at der foretages en bedømmelse af en faktisk omstændighed, som det ligger uden for Domstolens kompetence at foretage. Jeg skal derfor alene behandle de to øvrige punkter.

34 — Jf. den appellerede doms præmis 65.
35 — Jf. s. 34 og 35 i den franske oversættelse af appelskriftet.
36 — A.st., s. 36.
37 — A.st., s. 37.
38 — A.st., s. 38.
39 — A.st., s. 39.

48. Hvad angår det første punkt må man undgå at sammenblande de to procedurer, der er omhandlet herunder.

49. Herved skal jeg dels bemærke, at beslutningen om pålæggelse af bøden vedrørte en kvoteoverskridelse *i løbet af andet kvartal 1988* [40], og samtidig præcisere, at Kommissionen tog hensyn til virkningen for denne periode af, at artikel 17 blev annulleret (altså tog hensyn til, at Finsider generhvervede visse kvoter) [41].

50. Dels skal jeg bemærke, at Kommissionen ifølge EKSF-traktatens artikel 34, stk. 1, var *enekompetent* til at træffe foranstaltninger til opfyldelse af dommen af 14. juni 1989, hvorved artikel 17 blev annulleret.

51. Det fremgår nemlig af artikel 34, at Fællesskabets retsinstanser ikke kan foreskrive Kommissionen, som har udstedt den annullerede retsakt, hvilke foranstaltninger den skal træffe.

52. Således fastslog Domstolen i dommen af 23. februar 1961 i sagen De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg mod Den Høje Myndighed [42] efter at have citeret ordlyden af EKSF-traktatens artikel 34, at:

»... i tilfælde af, at Domstolen tog sagsøgerens påstand til følge, ville det ikke tilkomme den at diktere Den Høje Myndighed de beslutninger, som annullationsdommen burde medføre, men den må begrænse sig til at sende sagen tilbage til Den Høje Myndighed« [43].

53. Det er således klart, at hvis Retten, som begæret af Finsider, havde udlignet kvoteoverskridelsen for andet kvartal 1988 med de kvoter, som selskabet havde generhvervet for de foregående kvartaler som følge af Domstolens dom, hvorved artikel 17 i beslutning nr. 194/88 blev annulleret, ville Retten have udøvet en beføjelse, som ikke tilkommer den i henhold til EKSF-traktatens artikel 34.

54. Det var derfor med føje, at Retten afslog at foretage en sådan udligning [44].

55. Endelig er det med hensyn til det andet punkt urigtigt, når Finsider hævder, at Kommissionen burde have taget hensyn til kvo-

40 — Jf. beslutningens artikel 1.

41 — Jf. ovenfor, forslagets punkt 43, præmis 65, andet punktum, i den anfægtede dom samt tredje betragtning til beslutningen af 21.3.1990.

42 — Sag 30/59, Sml. 1954-1964, s. 211, org. ref.: Rec. s. 1.

43 — Jf. s. 215, org. ref.: Rec. s. 36. Domstolens praksis vedrørende EØF-traktatens artikel 176 — dvs. den bestemmelse, som svarer til EKSF-traktatens artikel 34 — er her helt fast. Herom kan f.eks. henvises til dommen af 20.6.1985, sag 141/84, De Compte mod Parlamentet, Sml. s. 1951, præmis 22, og til førnævnte dom i sagen Hoogovens, præmis 21.

44 — Jf. den appellerede doms præmis 65.

terne »i løbet af hele kriseperioden«, før den fastslog, at der forelå en kvoteoverskridelse. Det fremgår nemlig af kvoteordningen, at kvoterne skulle overholdes for *hvert kvartal* [45], medmindre kvoterne blev overført eller anvendt forlods, eller der undtagelsesvis blev tildelt supplerende kvoter.

56. Finsider's tredje anbringende (jf. dommens præmis 104-111) er, at EKSF-traktatens artikel 34, stk. 1, og artikel 36, stk. 1, er tilsidesat, og at selskabet ikke fik lejlighed til at fremsætte sine bemærkninger vedrørende de beregninger, som Kommissionen foretog, før den besluttede at pålægge selskabet en bøde for kvoteoverskridelse.

57. Det fremgår af Domstolens faste praksis, at »det er et grundlæggende princip i fællesskabsretten, at der skal indrømmes [ret til forsvar] i enhver procedure, som kan føre til, at der pålægges sanktioner, navnlig bøder eller tvangsbøder, og dette princip skal overholdes, også når der er tale om en procedure af administrativ karakter« [46].

58. I dommen af 10. juli 1986 i sagen Belgien mod Kommissionen [47] fastslog Domstolen, at »retten til forsvar kræver, at den pågældende person, som Kommissionen har indledt en administrativ procedure over for, sættes i stand til under denne procedure at tage stilling dels til, om de fremførte faktiske forhold og andre omstændigheder virkelig foreligger, og hvilken betydning de da har, dels til de dokumenter, som Kommissionen påberåber sig til støtte for, at der foreligger en overtrædelse af fællesskabsretten«.

59. I den foreliggende sag har Retten i Første Instans imidlertid endegyldigt fastslået, at 1) Kommissionen ved sin skrivelse af 23. februar 1989 havde givet det sagsøgende selskab lejlighed til at fremsætte sine bemærkninger vedrørende den påståede kvoteoverskridelse, og 2) at selskabet rent faktisk flere gange havde haft mulighed for at fremsætte sine bemærkninger [48].

60. Det er ganske vist ubestridt, at de sidste beregninger, som Kommissionen lagde til grund ved vurderingen af kvoteoverskridelsen, blev meddelt under et møde mellem parterne, og at sagsøgeren ikke modtog nogen udtrykkelig skriftlig underretning herom [49].

61. Den manglende underretning herom kan imidlertid kun udgøre en tilsidesættelse af retten til forsvar, som kan medføre retsaktens annullation, såfremt det er godtgjort, at en

45 — Jf. artikel 5, stk. 1, i beslutning nr. 194/88.

46 — Jf. dom af 13.2.1979, sag 85/76, Hoffmann-La Roche mod Kommissionen, Sml. s. 461, præmis 9 og 14. Se tillige dom af 9.11.1983, sag 322/81, Michelin mod Kommissionen, Sml. s. 3461.

47 — Sag 234/84, Sml. s. 2263, præmis 27.

48 — Jf. den appellerede doms præmis 108.

49 — Jf. den appellerede doms præmis 109.

regelret procedure ville have medført et andet resultat [50].

62. Finsider har imidlertid selv i retsmødet ved Retten i Første Instans erkendt, at de beregninger, som blev foretaget for at bestemme omfanget af de kvoter, selskabet gik glip af som følge af artikel 17, var korrekte. Endvidere har Finsider ikke fremført noget, som kan rejse tvivl om rigtigheden af de beregninger, som blev lagt til grund ved bestemmelsen af selskabets kvoteoverskridelse [51].

63. Retten har derfor gyldigt antaget, at EKSF-traktatens artikel 36, stk. 1, ikke var blevet tilsidesat, om end — som Retten bemærkede — »det havde været ønskværdigt, at sagsøgeren havde modtaget udtrykkelig underretning om de sidstnævnte beregninger ...« [52].

64. Finsider's sidste anbringende er (jf. dommens præmis 112-116), at dommen er utilstrækkeligt begrundet i det omfang, Retten underkendte sagsøgerens påstand om bødens nedsættelse.

65. Ved dom af 1. oktober 1991 i sagen Vidrányi mod Kommissionen [53] anerkendte Domstolen, at et anbringende om, at førsteinstansen har tilsidesat sin forpligtelse til at begrunde sine afgørelser, kan admitteres under en appelsag [54].

66. Som begrundelse for at forkaste påstanden om bødens nedsættelse har Retten udtalt dels, at sagsøgeren ikke har kunnet gendrive Kommissionens argumentation om, at selskabet profiterede af, at artikel 5 blev annulleret — hvilken fordel ifølge dommen »medfører ... en ulige fordeling mellem virksomhederne af de byrder, som krisen medførte« [55] — dels, at den pålagte bøde var »væsentligt lavere« end det beløb, som er fastsat i artikel 12 i beslutning nr. 194/88 [56].

67. Efter appellantens opfattelse burde Retten i sin begrundelse for afgørelsen have taget hensyn til princippet om beskyttelse af den berettigede forventning og Kommissionens tidligere praksis [57].

68. Hertil skal jeg for det første bemærke, at der ikke ifølge det af Retten fastslåede er sket nogen tilsidesættelse af dette princip [58], og for det andet, at appellanten ikke har forkla-

50 — Jf. herom dom af 21.3.1990, sag C-142/87, Belgien mod Kommissionen, Sml. I, s. 959, præmis 48.

51 — Jf. den appellerede doms præmis 110.

52 — Jf. den appellerede doms præmis 109.

53 — Sag C-283/90 P, Sml. I, s. 4339.

54 — Jf. dommens præmis 29.

55 — Jf. den appellerede doms præmis 114.

56 — Jf. den appellerede doms præmis 115.

57 — Jf. s. 44, tredje afsnit, i den franske oversættelse af appelskriftet.

58 — Jf. ovenfor, forslagets punkt 28.

ret, hvorfor der burde have været henvist til dette princip i begrundelsen for at afslå en nedsættelse af bøden.

69. Retten var derfor ikke forpligtet til at give yderligere forklaringer om dette princip. Den har derfor givet Finsider tilstrækkelige oplysninger til, at Finsider kunne fastslå, om der var grundlag for afgørelsen, eller om den muligvis var behæftet med en sådan fejl, at dens lovlighed kunne anfægtes, og til, at Domstolen kunne udøve sin legalitetskontrol.

70. Subsidiært har Finsider påstået bøden nedsat.

71. Herom skal jeg bemærke, at så længe Retten i Første Instans ikke på dette punkt har begået nogen retsvildfarelse, tilkommer det ikke Domstolen at sætte sit eget skøn i stedet for Rettens.

72. Jeg skal således foreslå Domstolen at forkaste appellen og tilpligte appellanten at betale omkostningerne ved sagen for Domstolen.